

Dosar nr. 3ra-1138/21

2-21062519-01-3ra-26102021

Prima instanță: Judecătoria Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugen Popovici împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea actului administrativ individual,

împotriva hotărârii din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

Prin acțiunea de contencios administrativ depusă la 26 aprilie 2021 împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, reclamantul Eugen Popovici solicită anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.xxx din 02 martie 2021 „Cu privire la contestarea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei”.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la 02 iunie 2020, s-a adresat Consiliului Superior al Magistraturii cu cerere privind reîncadrarea în funcție cu achitarea salariului și a tuturor plăților cuvenite pentru perioada suspendării din funcție, în legătură cu scoaterea de sub urmărire și clasarea procesului penal intentat în privința acestuia din motivul că fapta imputată nu a întrunit elementele infracțiunii prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 324 alin. (3) lit. a), 243 alin. (1) lit. a) și b) din Codul Penal, în baza ordonanței Procuraturii Anticorupție din 05 mai 2020. La cerere a fost anexată Ordonanța procurorului Procuraturii Anticorupție de scoatere a judecătorului Eugen Popovici de sub urmărire penală și clasarea procesului penal.

Reclamatul a relatat că, prin fișa de rezoluție, înregistrată cu nr. xxx/15 iunie 2020, Președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare verificarea existenței temeiului de intentare a procedurii disciplinare în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei, anexând copia cererii cu toate materialele aferente privind judecătorul vizat.

Prin dispoziția din 16 iunie 2020, inspectorul-judecător principal a repartizat rezoluția Președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, inspectorului-judecător Victor Pruteanu, pentru verificarea temeiurilor de intentare a procedurii disciplinare în privința acțiunilor judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei.

La 25 august 2020, judecătorul Eugen Popovici a recepționat Raportul Inspecției Judiciare din 20 august 2020, întocmit de către inspectorul-judecător Victor Pruteanu, privind constatarea abaterilor disciplinare. La 18 septembrie 2020, urmare a examinării argumentelor participanților, Colegiul Disciplinar, prin Hotărârea nr.xxx a încetat procedura disciplinară intentată în privința acțiunilor judecătorului Eugen Popovici, conform art. 36 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară. Motivele de bază ale hotărârii au ținut de constatarea nerespectării procedurii de intentare a cauzei disciplinare și neîntrunirea condițiilor prevăzute de art. 19 alin.(1) lit. d) de către Inspekția Judiciară.

A menționat că, nefiind de acord cu hotărârea Colegiului Disciplinar, Inspekția Judiciară (inspectorul - Judecător V. Pruteanu) a contestat-o la Consiliul Superior al Magistraturii și a solicitat anularea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri de sistare a procedurii disciplinare pe art. 4, par.1 lit. l), p) al Legii nr. 178 în privința Judecătorului Eugen Popovici, din motivul expirării termenului pentru tragerea la răspundere disciplinară, prevăzut de art. 5 alin.(1) al Legii supra. La 02 martie 2021, urmare a examinării contestației Inspekției Judiciare, cu 6 voturi- pro și 3 voturi împotriva, Plenul CSM a adoptat Hotărârea nr. xxx prin care a respins contestația depusă de inspectorul-judecător al Inspekției judiciare Victor Pruteanu împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020 emise în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei.

Reclamantul și-a exprimat dezacordul cu hotărârea motivată a Consiliului Superior al Magistraturii nr. xxx din 02 martie 2021, adusă la cunoștință, la 24 martie 2021, în partea ce ține de motivarea eronată a concluziilor.

A comunicat că hotărârea Consiliul Superior al Magistraturii nr.xxx din 02 martie 2021 de fapt este un act administrativ individual defavorabil, care afectează drepturile/interesele legitime ale persoanei, fiind contrar prevederilor legii, fapt care, conform art. 141, 206 alin. (1), lit. a) al Codului administrativ constituie temei pentru anularea sa în parte.

Prin motivarea expusă în hotărârea emisă, deși în final se respinge contestația înaintată de către inspectorul-judecătoresc ceea ce s-ar atribui la soluția de la lit. a) a art. 39 alin.4), și anume menținerea fără modificări a hotărârii Colegiului Disciplinar din 18 septembrie 2020, însă potrivit concluziilor expuse spre final, se înțelege vădit altă poziție a CSM-ului, și anume, de preluare a poziției inspectorului-judecătoresc, cu susținerea automată a argumentelor sale din contestație fără a efectua verificarea lor corespunzătoare și contrapunerea cu materialele cauzei și a argumentelor expuse de apărare în referință. Spre finalul textului hotărârii, CSM constată eronat că întemeiat a fost intentată procedura disciplinară, făcându-se concomitent trimitere și la expirarea termenului de 2 ani, prevăzut pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor.

Reclamantul a invocat că hotărârea contestată nu conține motive întemeiate de fapt și de drept care ar justifica concluziile stipulate de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, dând o apreciere vădit contradictorie a circumstanțelor cauzei și nu au verificat obiectiv probele și argumentele expuse de ambele părți. În hotărâre se constată la general temeinicia intentării procedurii disciplinare, deși nu se indică la care din temeiuri se referă la caz. Potrivit materialelor cauzei, urma a se constata cert că Colegiul disciplinar corect a constatat încălcarea procedurii de intentare a procedurii disciplinare de către Inspekția Judiciară și că Inspekția Judiciară nu a respectat procedura legală cu privire la modul și condițiile de sesizare, precum și termenii de verificare.

De asemenea, reclamantul a relatat în mod repetat circumstanțele discutate în cadrul procedurii disciplinare și anume că nu este clar în calitate de ce fel de act și în baza cărui temei legal a fost înregistrată indicație personală a Președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii privind verificarea temeiurilor de intentare a procedurii disciplinare în privința Jud. Eugen Popovici. Totodată, potrivit fișei, cu data 15 iunie 2020 este notat de către inspectorul principal Ioana Chironeț, numele lui V. Pruteanu, deși Dispoziția de repartizare aleatorie către Inspectorul-Judecător V. Pruteanu pentru verificarea temeiurilor de intentare a procedurii disciplinare referitor la acțiunile lui Eugen Popovici, este emisă ulterior, abia la 16 iunie 2020, fiind încălcată procedura de repartizare aleatorie. În Dispoziția emisă de inspectorul principal Ioana Chironeț se menționează despre repartizarea sesizării Președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, fapt ce contravine circumstanțelor de fapt ale cauzei, nefiind depusă o sesizare, ci o indicație, și contravine prevederilor art. 19 al Legii nr. 178 cu privire la categoriile și subiecții de sesizare.

A specificat că, la 29 iulie 2020, inspectorul-judecător a emis Rezoluție de pornire a procedurii disciplinare și începere a cercetării judecătorești, iar la 20 august 2020 a fost emis Raportul final. Potrivit materialelor, nu-i este clar ce acțiuni au fost întreprinse de către Inspekția Judiciară din 29 iulie 2020 până la 20 august 2020, dacă au fost administrate careva noi probe sau materiale ce ar justifica concluziile finale ale Raportului. Raportul din 20 august 2020 cu privire la acțiunile și manifestările judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei, sediul Central, a fost remis Colegiului Disciplinar și adus spre cunoștință lui Eugen Popovici abia pe 25 august 2020, contrar termenului legal de 3 zile prevăzut de art. 26 alin.(1) din Legea nr. 178. Inspekția a pus la baza Raportului, cererea din 05 mai 2020 și actele prezentate de judecătorul Eugen Popovici către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, privind restabilirea sa în funcția de judecător urmare a scoaterii sale de sub urmărirea penală, de către Procuratura Anticorupție, precum și o serie de acte procesuale din cauza penală nr. 2018978201, deși Ordonanța de scoatere de sub urmărirea penală a rămas în vigoare și nu a fost contestată de care părțile din dosar, sau careva victime, nefiind careva pretenții în acest sens. La fel și hotărârea judecătorească emisă pe cauza penală de învinuire a lui Ivan Sereda, în cadrul Judecătoriei Orhei, nu a fost atacată de acuzarea de stat și nici de părțile din proces.

Reclamantul a accentuat și faptul că, în materialele examinate de Inspekția judiciară, au fost anexate mai multe documente din cauza penală instrumentată de Procuratura Anticorupție, inclusiv acte privind efectuarea măsurilor speciale de investigație, însă nu au fost anexate interpelările sau demersurile oficiale de solicitare și prezentare a actelor din dosarul penal, pentru a fi asigurată respectarea legislației în acest sens.

A menționat că Inspekția Judiciară urma să adopte cu maximă atenție practicile de examinare a sesizărilor față de statutul judecătorului, astfel încât să fie asigurate fără duble standarde, garanțiile și drepturile sale.

Prin hotărârea din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea înaintată de Eugen Popovici și anulată hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.xxx din 02 martie 2021 „Cu privire la contestarea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei”.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a stabilit că, prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.xxx din 02 martie 2021 „Cu privire la

contestarea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei”, s-a respins contestația depusă de inspectorul-judecător al Inspecției Judiciare, Victor Pruteanu împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. xxx din 18 septembrie 2020, emise în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei (fila dosarului administrativ 216-227).

Totodată a relevat următoarele prevederi legale.

Potrivit art.1 alin.(1) lit. f) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.

În conformitate cu art.4 alin.(3) lit. a și b) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor, adoptă hotărâri privind petițiile cetățenilor în problemele ce țin de etica judecătorilor și examinează contestațiile hotărârilor emise de colegiul disciplinar.

Art.22 alin. (4) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, prevede că, Contestațiile împotriva hotărârilor adoptate de colegiul disciplinar se examinează conform prevederilor Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Conform art.24 alin.(1) și alin.(2) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor săi, cu excepția cazului prevăzut la art.19 alin.(4). La adoptarea hotărârilor cu privire la cariera judecătorilor, răspunderea disciplinară a acestora, sancționarea și eliberarea din funcție a judecătorilor, membrii de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii participă fără drept de vot. Votarea se efectuează în lipsa persoanei al cărei caz este examinat și în lipsa celorlalți invitați.

Conform art. 39 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, (1) Hotărârile colegiului disciplinar pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, inspecția judiciară sau judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile de la data primirii copieii hotărârii motivate. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile necontestate ale colegiului disciplinar devin irevocabile. (2) Contestațiile se examinează în cel mult 30 de zile de la data înregistrării lor la Consiliul Superior al Magistraturii. (3) Data, ora și locul examinării contestației se comunică din timp persoanei care a depus sesizarea și judecătorului vizat. (4) După examinarea contestațiilor, Consiliul Superior al Magistraturii decide: a) menținerea fără modificare a hotărârii colegiului disciplinar; b) admiterea contestației și adoptarea unei noi hotărâri. În acest caz prevederile cu privire la procedura de examinare și conținutul hotărârii colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare sunt aplicabile și pentru Consiliul Superior al Magistraturii.

În conformitate cu art. 71 alin.(1), (4) și (6) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, inspecția judiciară este un organ independent, constituit din 7 inspectori-judecători, care dispune de autonomie funcțională. Inspecția judiciară este condusă de către un inspector-judecător principal,

desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii, pe durata mandatului, din rîndul inspectorilor-judecători. Inspecția judiciară are următoarele competențe: a) verifică activitatea organizatorică a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției; a1) verifică corectitudinea repartizării aleatorii a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești; b) examinează petițiile cetățenilor în probleme ce țin de etica judiciară, adresate Consiliului Superior al Magistraturii, solicitînd în mod obligatoriu explicația scrisă a judecătorului vizat în petiție; b1) verifică sesizările privind faptele care pot constitui abateri disciplinare; c) verifică demersurile care au ca obiect acordul Consiliului Superior al Magistraturii privind pornirea urmăririi penale împotriva judecătorului; d) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova sau de către Parlament a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător sau pentru numirea în funcția de vicepreședinte ori de președinte al instanței judecătorești, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Magistraturii.

În conformitate cu prevederile art.3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Potrivit art.21 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercițarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Conform art.53 alin.(1) din Codul administrativ, competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative.

Potrivit art.54 alin.(1) din Codul administrativ, competența materială poate fi generală sau specială și este reglementată prin lege.

Art. 57 alin.(1) din Codul administrativ, prevede că, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

Reieșind din cele constatate, instanța de fond a stabilit că depunerea contestației la CSM împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei, de Inspectorul-judecător al Inspecției judiciare - Victor Pruteanu a avut loc în lipsa competențelor stabilite de lege, or potrivit normele legale menționate, hotărârile Colegiului pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul colegiului, de către inspecția judiciară, care este un organ independent și este condusă de către un inspector-judecător principal, desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii, care la caz este Ioana Chironeț (f.d.30 din dosarul administrativ).

În aceeași ordine de idei, Completul judiciar a reținut că semnarea actului administrativ individual se face de conducătorul autorității publice sau de către persoana împuternicită de acesta, dacă legea nu prevede altfel. La caz, contestația a fost depusă personal de inspectorul-judecător fără a fi prezentă la materialele dosarului administrativ o împuternicire în acest sens, dată de către conducătorul autorității pentru a depune contestația.

Instanța de fond a ținut să menționeze că legalitatea ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind editarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării. Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite.

Prima instanță a mai explicat că, mai întâi, Consiliul Superior al Magistraturii urma să examineze admisibilitatea contestației depuse din numele Inspectorului-judecător al Inspecției judiciare, dacă aceasta întrunește condițiile prevăzute Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, fără a precede la examinarea acesteia pe fond, or nici un act normativ nu prevede expres competența Consiliului Superior al Magistraturii de a examina o contestație depusă nemijlocit de inspectorul-judecător.

Prin urmare a constatat că pârâtul a emis hotărârea nr.58/5 din 02 martie 2021, cu încălcarea procedurii prevăzute de lege, din care motive actul contestat urmează a fi anulat ca fiind emis contrar legii.

La 09 iulie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.74).

Hotărârea motivată a fost recepționată de Consiliul Superior al Magistraturii, la 04 octombrie 2021 (f.d.77).

La 03 noiembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a depus la Curtea Supremă de Justiție, recurs motivat (f.d.84-95).

În susținerea cererii de recurs, Consiliul a reiterat argumentele expuse la examinarea cauzei în fond.

Referitor la hotărârea atacată, a menționat că instanța de fond a oferit o soluție greșită asupra cazului litigios, ca urmare a aplicării eronate a normelor de drept material, și anume prin interpretarea în mod eronat a legii care trebuia să fie aplicată raportului juridic litigios, inclusiv cu încălcarea sau aplicarea normele de drept procedural, instanța soluționând problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Consiliul Superior al Magistraturii a remarcat că prevederile art.71 din Legea nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, care stabilesc independența Inspecției judiciare ca organ constituit din 7 inspectori-judecători, care dispune de autonomie funcțională. Inspecția judiciară este condusă de către un inspector-judecător principal, desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii, pe durata mandatului, din rândul inspectorilor-judecători. În exercițiul atribuțiilor sale, inspectorul-judecător beneficiază de inviolabilitatea prevăzută la art.19 din Legea cu privire la statutul judecătorului. Inspecția judiciară are următoarele competențe: a) verifică activitatea organizatorică a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției; a¹) verifică corectitudinea repartizării aleatorii a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești; b) examinează petițiile cetățenilor în probleme ce țin de etica judiciară, adresate Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând în mod obligatoriu explicația scrisă a judecătorului vizat în

petiție; b¹) verifică sesizările privind faptele care pot constitui abateri disciplinare; c) verifică demersurile care au ca obiect acordul Consiliului Superior al Magistraturii privind pornirea urmăririi penale împotriva judecătorului; d) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova sau de către Parlament a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător sau pentru numirea în funcția de vicepreședinte ori de președinte al instanței judecătorești, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Magistraturii. (7) Asigurarea tehnico-materială a activității inspecției judiciare se efectuează de Consiliul Superior al Magistraturii în conformitate cu legea bugetului.

Recurentul este de părerea că din aceste prevederi legale se desprinde clar că inspecția judiciară nu are statut de persoană juridică, fiind un organ din cadrul CSM. La rândul său, CSM nu poate elibera împuterniciri inspectorului judecător pentru ca acesta să conteste hotărârile Colegiului disciplinar care este la fel un organ din cadrul CSM. Dreptul inspectorilor judecători de a contesta o hotărâre a Colegiului disciplinar, sau a hotărârilor CSM în instanțele judecătorești este un drept rezultat din efectul legii.

A evidențiat că statutul de inspector judecător este unul special, prevăzut de Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, iar demnitarul care își exercită mandatul în cadrul unei autorități publice, nefiind conducătorul acesteia, poate să reprezinte, fără un mandat special, autoritatea publică respectivă față de celelalte autorități publice, față de persoane fizice și juridice de drept public sau privat, din țară și din străinătate, inclusiv în instanțele judecătorești, în limita prerogativelor funcției de demnitate publică.

Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor reglementează, în detaliu, împuternicirile inspectorului judecător și ale inspectorului judecător principal și care nu limitează sau delimitează cumva competențele acestora în fața instanțelor abilitate cu atribuții quasi-judiciare în domeniul examinării cauzelor de răspundere disciplinară a judecătorilor.

Astfel, consideră că prevederile legale conținute în art.8 alin.(2) din Legea nr.199/2010 aplicate în coroborare cu prevederile Legii nr.178/2014, denotă clar că, prin efectul legii, inspectorul-judecător este persoană procesuală independentă, care își exercită mandatul în cadrul unei autorități publice și care poate să reprezinte autoritatea, fără un mandat special, eliberat de conducătorul autorității respective, care la caz este CSM.

Respectiv, întru exercitarea atribuțiilor și prerogativelor de serviciu, inspectorul-judecător al Inspecției judiciare poate să reprezinte fără un mandat special Inspecția judiciară, în limita exercitării prerogativelor persoanei cu funcției de demnitate publică, și anume de inspector-judecător în Inspecția judiciară, în procedurile disciplinare pornite la sesizările repartizate acestuia, inclusiv:

- să verifice sesizările care i-au fost repartizate, cu respectarea cerințelor legii de ordin procedural și de ordin material, în modul și în limitele prevăzute;
- să emită acte de dispoziție în condițiile legale, inclusiv decizii de restituire a sesizării, decizii de respingere a sesizării ca vădit neîntemeiată, decizii de respingere a sesizării ca neîntemeiată, rezoluții de pornire a procedurii disciplinare și începere a cercetării disciplinare; raport de constatare existența abaterii disciplinare;
- să participe în mod obligator la examinarea procedurile disciplinare în care a efectuat cercetarea disciplinară, reprezentând din oficiu Inspecția judiciară;

- să conteste hotărârile Colegiului disciplinar la CSM în procedurile disciplinare pornite la sesizările repartizate;

- să efectueze acțiunile procedurale și să întreprindă măsurile prevăzute de lege întru exercitarea cu deplinătate drepturile și obligațiile atribuite prin investirea în funcție.

În acest context, consideră că urmează a fi apreciată critic concluzia primei instanțe precum că contestația la CSM împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei, a fost depusă de inspectorul-judecător al Inspecției judiciare - Victor Pruteanu în lipsa competențelor stabilite de lege. A reiterat și faptul că inspectorul-judecător Victor Pruteanu, la caz a acționat, inclusiv și ca autor al sesizării.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-52/21 din 08 iulie 2021 și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de judecătorul Eugen Popovici cu privire la contestarea hotărârii Plenului CSM nr.xxx din 02 martie 2021, sau restituirea cauzei instanței de apel, dacă corectarea erorii instanței de fond la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la 08 iulie 2021. La 09 iulie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat (f.d.74). Hotărârea motivată a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de recurent la 04 octombrie 2021 (f.d.77), iar la 03 noiembrie 2021 a fost depus recurs motivat (f.d.84-95). Astfel, recursul depus la 09 iulie 2021 și motivarea recursului prezentată la 03 noiembrie 2021, sunt în termen.

La 04 noiembrie 2021, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului motivat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Până la momentul examinării cauzei, referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, în raport cu materialele cauzei și argumentele din referința depusă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să

însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu

chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Consiliul Superior al Magistraturii.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron

Dosar nr. 3ra-1138/21

2-21062519-01-3ra-26102021

Prima instanță: Judecătoria Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de către Consiliul Superior al Magistraturii, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Eugen Popovici împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea actului administrativ individual,

c o n s t a ț ă :

Prin acțiunea de contencios administrativ depusă la 26 aprilie 2021 împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, reclamantul Eugen Popovici solicită anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.xxx din 02 martie 2021 „Cu privire la contestarea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei”.

Prin hotărârea din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea înaintată de Eugen Popovici și anulată hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.xxx din 02 martie 2021 „Cu privire la contestarea Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.xxx din 18 septembrie 2020, emisă în privința judecătorului Eugen Popovici de la Judecătoria Orhei”.

La 09 iulie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.74).

Hotărârea motivată a fost recepționată de Consiliul Superior al Magistraturii, la 04 octombrie 2021 (f.d.77).

La 03 noiembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a depus la Curtea Supremă de Justiție, recurs motivat (f.d.84-95).

La 22 februarie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat admiterea acesteia și transmiterea Curții Constituționale a sesizării întru verificarea constituționalității art.39 și 40 din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în partea în care se limitează împuternicirile inspectorului judecător sau care delimitează cumva competențele inspectorului judecător în fața instanțelor abilitate cu atribuții quasi-judiciare în domeniul examinării cauzelor de răspundere disciplinară a judecătorilor sau în fața instanțelor de judecată naționale, cu dreptul de a contesta Hotărârile colegiului disciplinar și Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii.

Examinând cererea Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la ridicarea

excepției de neconstituționalitate, și luând în considerare că recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva hotărârii din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău este inadmisibil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Prin prisma art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu dispozițiile art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Deopotrivă, alineatul (5) al aceluiași articol stipulează că instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege, ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Din interpretarea logico-juridică a dispozițiilor art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă rezultă cert că pentru a fi admisă, cererea cu privire la ridicarea

excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale trebuie să întrunească anumite condiții cumulative, una dintre care este ca obiectul excepției să intre în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Mai mult, în sensul logico-juridic al dispozițiilor art. 12¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă examinează fondul cauzei după ce a primit în procedură cererea cu care a fost sesizată.

Așa dar, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii, însă la caz, recursul depus de către Consiliul Superior al Magistraturii, a fost declarat inadmisibil.

Prin urmare, din motivele reliefate supra, cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de către Consiliul Superior al Magistraturii urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 195 și art. 230 din Codul administrativ și în conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron